

درس گفتارهایی پیرامون
فلسفه زیبایی شناسی

جلد سوم

اثر: گئورگ ویلهلم فریدریش هگل

ترجمه از: زیبا جبلی

تهران: ۱۳۸۵

Hegel, Wilhelm Friedrich ۱۷۷۰ - ۱۸۳۱ م

درس گفتارهایی پیرامون فلسفه زیباشناسی / گئورگ ویلهلم
فریدریش هگل؛ ترجمه از زیبا جبلی. -- تهران: آبنگاه، ۱۳۸۲ -

ج.

(ج. ۱): ISBN 964-92120-7-8

(ج. ۲): ISBN 964-92120-6-x

ج. ۳ (چاپ اول): ISBN 964-8820-00-7 (۱۳۸۴)

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

Vorlesungen über die Philosophie der Ästhetik
عنوان اصلی:

کتابنامه.

۱. زیبایی شناسی، الف. جبلی، زیبا، مترجم، ۱۳۴۵ -

ب. عنوان.

۷۰۱ / ۱۷

N ۶۴ / ۵۸۵۴

۱۳۸۲

۱۳۵ - ۸۳ م

کتابخانه ملی ایران

درس گفتارهایی پیرامون فلسفه زیبایی شناسی

گئورگ ویلهلم فردریش هگل

مترجم: زیبا (سودی) جبلی

شمارگان: ۲۰۰۰

حروفچینی: آزاد مهر

نوبت چاپ: اول

لیتوگرافی و چاپ: شرکت چاپ کتیبه

انتشارات: آبنگاه - میدان انقلاب - اول خیابان آزادی - بازار ایران -

پلاک ۹۶ - تلفن: ۶۶۹۲۷۶۲۳

فهرست مندرجات

هنرهای جداگانه

۸۴۲		سخنی از مترجم
۸۴۵		سزا آغاز
۸۵۴		تقسیم موضوع
		بخش اول - معماری
۸۶۹		دیباچه

فصل اول

۸۷۷		معماری مستقل یا سمبولیک
۸۸۱		I - آثار معماری که برای وحدت ملی ساخته شده‌اند
۸۸۴		II - آثار معماری که میان معماری و پیکرتراشی مرددند
۸۸۴		الف - مناره‌های فالوس
۸۸۷		ب - تک‌ستون‌های یادبود و غیره
۸۸۹		ج - معابد مصری
۸۹۵		III - گذار از معماری مستقل به معماری کلاسیک
۸۹۵		الف - بناهای تحت‌الارضی هندوانی و مصری
۸۹۷		ب - وادی خاموشان، اهرام و غیره
۹۰۳		ج - گذار به معماری در خدمت برخی مقلید

فصل دوم

۹۱۱		معماری کلاسیک
۹۱۲		I - خصلت کلی معماری کلاسیک
۹۱۲		الف - وابستگی به هدفی خاص
۹۱۳		ب - قابلیت بنا، به خاطر منظور آن

۹۱۴	ج - خانه به‌منابه‌ی الگوی اساسی
۹۱۵	II - حدود خاص اشکال معماری
۹۱۵	الف - بنا با چوب و سنگ
۹۱۸	ب - اشکال خاص معبد
۹۲۸	ج - معبد کلاسیک به‌منابه‌ی یک کل
۹۳۱	III - سبک‌های مختلف در معماری کلاسیک
۹۳۱	الف - شیوه‌های ستون‌سازی دوریسی، ایونی و کورنتی
۹۳۷	ب - بناهای رومی، قوسی و گنبد
۹۳۹	ج - خصلت کلی معماری رومی

فصل سوم

۹۴۱	معماری رومی
۹۴۱	I - خصلت کلی معماری رومی
۹۴۳	شکل‌گیری خاص معمارانه
۹۴۳	الف - خانه‌ی کاملاً محصور به‌منابه‌ی شکل اساسی
۹۴۵	ب - شکل بیرونی و درونی
۹۵۶	ج - روش زینت‌افزایی
۹۵۸	II - سبک‌های متفاوت در معماری رمانتیک
۹۵۸	الف - معماری رومی‌وار (قبل از گوتیک)
۹۵۹	ب - معماری گوتیک
۹۶۰	ج - معماری دنیوی در قرون وسطی

بخش دوم - مجسمه‌سازی

۹۶۵	دباجه
۹۷۴	تقسیم موضوع

فصل اول

۹۷۷ اصول مجسمه‌سازی

I - مضمون اساسی پیکر تراشی ۹۷۷

II - شکل پیکره‌ای زیبا ۹۸۱

الف - حذف امور خاص ۹۸۶

ب - حذف چهره ۹۸۶

ج - فردیت مستقل ۹۸۸

III - پیکر تراشی به مثابه‌ی هنر ایدئال کلاسیک ۹۸۸

فصل دوم

ایدئال پیکر تراشی ۹۹۱

I - خصلت کلی پیکر تراشی ایدئال ۹۹۴

II - جوانب خاص شکلی ایدئال در پیکر تراشی ۹۹۹

الف - نیمرخ یونانی ۱۰۰۰

ب - وضع و حرکت بدن ۱۰۱۳

ج - جامه‌پردازی [یا ملبوسات] ۱۰۱۸

III - فردیت اشکال پیکر تراشانه‌ی ایدئال ۱۰۳۰

الف - صفات، اسلحه، زخارف ۱۰۳۲

ب - تفاوت سن و جنسیت و تفاوت خدایان، پهلوانان، آدمیان و جانوران ۱۰۳۶

ج - تصویرپردازی از خدایان جداگانه ۱۰۴۴

فصل سوم

انواع مختلف تصویرگری و مصالح و مراحل تاریخی تکامل مجسمه‌سازی ۱۰۴۹

I - شیوه‌های تصویرپردازی ۱۰۵۰

الف - مجسمه‌های منفرد ۱۰۵۰

ب - دستجات ۱۰۵۲

ج - نقوش برجسته ۱۰۵۶

۱۰۵۷	II - مصالح مجسمه‌سازی
۱۰۵۸	الف - چوب
۱۰۵۹	ب - عاج، طلا، برنز و مرمَر
۱۰۶۴	ج - سنگ‌های قیمتی و شیشه
۱۰۶۶	III - مراحل تاریخی در تکامل مجسمه‌سازی
۱۰۶۷	الف - مجسمه‌سازی مصری
۱۰۷۳	ب - پیکرتراشی یونانی و رومی
۱۰۷۸	ج - مجسمه‌سازی مسیحی
	بخش سوم - هنرهای درماندیک
۱۰۸۵	دیاچه
	فصل اول - نقاشی
۱۰۹۱	دیاچه
۱۰۹۴	I - خصلت کلی نقاشی
۱۰۹۸	الف - عامل عمده‌ی موضوع
۱۱۰۱	ب - مواد حسی نقاشی
۱۱۰۹	ج - لعل بررسی هنری
۱۱۱۲	II - خصوصیات خاص نقاشی
۱۱۱۳	الف - موضوع بحث رمانتیک
۱۱۴۳	ب - خصوصیات جزئی‌تر مواد حسی نقاشی
۱۱۶۰	ج - استنباط، ترکیب و تخصیص‌نمایی هنرمند
۱۱۸۶	III - تکامل تاریخی نقاشی
۱۱۸۸	الف - نقاشی بیزانسی
۱۱۹۰	ب - نقاشی ایتالیایی
۱۲۰۲	ج - نقاشی فلاندری

سخنی از مترجم

زندگی کوتاه است، هنر دیرپا^(۱)

هگل در جلد سوم فلسفه‌ی زیبایی‌شناسی خود، هنرهای دیگر را از نظرگاه فلسفه‌ی دیالکتیک مورد مذاقه قرار می‌دهد و استنتاجات خویش را با امثله‌ی بی‌شماری همراه می‌سازد. این مجلد نیز اگرچه فاکت‌های بی‌شماری را عرضه می‌کند، لیکن بیشتر فلسفه است تا تاریخی از هنر. از این نقطه نظر، شرط اساسی اثر هنری آن است که روح را در حال سازش با خویش نشان دهد، زیرا هنر عرصه‌ی تجلی روح انسانی است.

هنرمند در هنر از مرحله‌ی دریافت معانی به اجرای آن‌کشانده می‌شود و بدون پی‌بردن به عمق غرقاب‌هایی که این دو نیم‌کره‌ی هنر را از هم جدا می‌سازد، از آن می‌گذرد. صورت‌بندی آثار زیبا در ذهن و اندیشه و خیال‌پردازی در اطراف آن برای هنرمند نوعی معراج است و الهام‌اش فرصتی است برای نبوغ و اگر هنرمند خود را به یک‌باره در اثر خویش فرو نبرد، ناظر خودکشی استعداد خویش می‌شود. در این حال اثر، آراسته به زیبایی‌های کودکی و همراه با شادی دیوانه‌وار تکوین، بارنگ‌های عطرآگین گل و شهد زودرس میوه‌ای که پیشاپیش خریده

می‌شود، ظاهر می‌گردد. از تشنجات این زندگی نابسامان روی نگرداندن و از آن شاهکاری زنده ساختن، که اگر در عرصه‌ی پیکرتراشی است با چشم‌های ناظر سخن بگوید، اگر در زمینه‌ی ادبیات است با هوش و ادراک، اگر در نقاشی است با همه‌ی باده‌ها و یادبودها و اگر در موسیقی است با همه‌ی دل‌ها؛ چنین چیزی به اجرا در آوردن اثر است و کارهایی نیز به ناگزیر همراه دارد.

در عین حال تاریخ هنر نشان می‌دهد که تطور واقعی هنر در جهان تا اندازه‌ی زیادی از تکامل منطقی یا عقل پیروی کرده است. اگر قرار باشد هنر، زندگی روزمره را در مدارج عالی‌تری از تکامل روح بازآفریند و در خدمت حقیقت قرار دهد، فقط هنگامی می‌تواند به کمال مطلوب، یعنی هماهنگی و توازن میان شکل و مضمون، صورت و معنی و غیره، برسد که معنی یا محتوایش مشخص باشد.

مهره‌بازی با مفاهیم انتزاعی، جایگاهی در هنر و واقعیت ندارد و به چاله حوض متافیزیک درمی‌غلند. در واقع عروج تاریخی بشریت را در مجموع می‌توان در سلسله‌ای از پیروزی‌های آگاهی بر نیروهای کور خلاصه کرد، اگرچه روابط اجتماعی هنوز در حد جزایر مرجانی در حال شکل‌گیری است، و بازار هنر هنوز هم مانند روزگار حافظ و حتی بیشتر از آن ایام کساد است.^(۱)

اما این یک روی سکه است، روی دیگر آن این است که آثار راستین هنری از قوانین بازار پیروی نمی‌کنند و همین واقعیت است که زیبایی آن‌ها را برای نسل‌های بشری حفظ می‌کند و جاودانه می‌سازد، زیرا به سخن شاعر بزرگ، صائب تبریزی:

گرچه در خواب گران عمر سرآمد صائب

همچنان رغبت شیرینی افسانه به جاست